

Tờng Thờng Ngô Đình Diễm là môt con ngườ i lách s. Ông là Tờng Thờng đ u tiên c a Việ t Nam t do và là v sáng l p n n C ng Hòa Việ t Nam.

Pháo thủ Lê Châu Lữ c -- đ ng m t th i là 1 trong 4 tùy viên của TT NĐD -- nói chuyện với Tờng Thờng Ngô Đình Diễm
(Trích trong quy n K Y u Pháo Binh QLVHCH 2010)

Ngườ i việ t bài này quen biệ t pháo thủ Lê Châu Lữ c vì v a là đ ng nghi p pháo thủ v a cùng chung đ n v v i nhau trong nh ng năm 1956, 57, và 58 t i Bình Th y C n Th , và Trờng Bàng Tây Ninh.

Anh là môt Sĩ quan Pháo binh Việ t Nam C ng Hòa có quá trình ph c v và thăng ti n khá đ c biệ t. T t nghi p Sĩ Quan Tr B Th Đ c Khóa 5 - Vĩ Dân. H c Pháo Binh T i Trờng Pháo Binh Phú L i, tu nghi p pháo binh ở Châlons-sur-Marnes (Pháp) và Fort Sill (Hoa K), t ng là hu n luy n viên ở nhi u Trờng Pháo Binh trong n n c (Phú L i, Đ c M) và ngoài n n c (Fort Sill USA). Đ n v chi n đ u đ u tiên Anh ph c v là Ti u Đoàn 21 Pháo Binh. R i Trờng Đ i H c Quân S , r i L Đoàn Liên Binh Ph Tờng Thờng. Cu i năm 1959 Anh là Sĩ quan Tùy viên c a Tờng Thờng VNCH Ngô Đình Diễm cho đ n ngày đ o chính 1-11-1963. R i Pháo Binh Quân Đoàn III và Trờng Pháo Binh.

Anh xin gi i ngũ sau ngày đ o chính và đ c gi i ngũ năm 1965. Thi tuy n vào H c Vi n Qu c Gia Hành Chánh. T t nghi p Đ c s khóa 13 và Cao h c Hành chánh khóa 5. Nghiên c u h u Cao h c v Qu n Tr Phát Tri n t i các trờng Đ i h c London, Oslo, Dublin. Tham quan các h th ng Phát tri n và Phòng v t i Do Thái và n Đ . Gi ng viên Trờng Qu c Gia Công Tác Xã H i (Sài Gòn). Cu i năm 1969 Anh tham gia Liên danh Bông Hu c a Lu t s Nguy n Văn Huy n, đ c c vào Thờng Ngh Vi n VNCH. Anh là Ngh sĩ cho đ n 30 tháng T Đen, 1975. Khi l u vong ở n n c ngoài, trong su t 23 năm (1975-1998), c u pháo thủ Lê Châu Lữ c ho t đ ng không ng ng ở kh p Á, Âu, Phi, M cho công vi c c u tr nh ng ngườ i t n n C ng s n. Ph n quan trờng h n g m vi c thi t k và đ i u khi n các d án ch ng trình vi n tr phát tri n v ng b n cho các qu c gia trong kh i đ tam th gi i kh p Á, Phi, Đông Âu và Trung Đông. Anh v h u năm 1998 t i Hoa K . M c đ u Anh đang h u trí, ngườ i ta v n th y Anh xu t hi n trong các ho t đ ng truy n thông, xã h i, chính tr khi cái lão và cái b nh không “hành h ” Anh quá m c.

Ngườ i việ t, cũng nh nh ng ai t ng quen biệ t Anh trong Pháo binh, trong Thờng vi n, ho c ở các lãnh v c ho t đ ng khác c a Anh, đ u tìm th y n i Anh môt ngườ i b n, ngườ i c ng s ,

ngườ i ch huy vui v , t t n, năng đ ng trong công vi c, có tinh th n trách nhi m, có đ o tâm, và đáng tin c y.

Ngườ i vi t nghĩ r ng b n đ ng đ i trong quân ngũ cũng mu n nghe ngườ i b n này hi n là m t trong s ít nhân ch ng s ng còn l i k cho bi t m t vài vi c đ n s v Tờng Thờng Ngô Đình Diệm. L i nghĩ Bình ch ng Pháo Binh VNCH tr c kia, có m t pháo thủ nh th trong hàng ngũ, h n cũng là h o s . Vì mu n “t t đ p khoe ra” nên đã h i dài dòng m t chút v Anh Lê Châu Lạc.

Tờng Thờng Ngô Đình Diệm là m t con ngườ i l ch s . Ông là Tờng Thờng đ u tiên c a Vi t Nam t do và là v sáng l p n n C ng Hòa Vi t Nam. Sau chín năm c m quy n đã b th m sát b i chính k đ ng minh Ông tin c y, b i chính hàng khanh t ng Ông t o ra. Khi Ông n m xu ng, nh ng ngườ i m u gi t Ông và c ng s n thù ghét Ông đã bêu x u Ông tàn t b ng nh ng đ i u ti ng b a đ t b i, b ng nh ng s th t b bóp méo đ ch y t i, đ l p li m nh ng ý đ x u xa, nh ng tâm đ a ph n phúc. Đ n nay đã 45 năm qua, ngườ i đ i v n còn nh c t i Ông. V n còn ngườ i không a, v n còn ngườ i th ng ti c. V n c n l i bồi bác, v n còn l i bệnh v c. Tuy nhiên nh ng s th t l ch s liên quan t i Tờng Thờng Ngô Đình Diệm đang đ n đ c sáng t nh nh ng phát hi n t nhi u tài li u đ c gi i m t t phía Moscou, Peking, Hà N i và Washington, t l i tuyên b ho c bài vi t c a nh ng ngườ i ph n t nh, và ti t l c a nhi u nhân ch ng đáng tin. Nhà biên kh o Minh Võ đã công phu gom góp r t nhi u nh ng ý ki n trái ng c đó vào m t cu n sách đ c bi t: “Ngô Đình Diệm, l i khen ti ng ch e” nh m trình bày vàng thau tr c công lu n và tr l i công đ o cho m t v Tờng Thờng mà đ c h nh ng i ng i không ai bôi đen đ c, và m c tiêu chính tr su t đ i ch là m u c u đ c l p toàn v n ch quy n, t l p cho đ t n c, ti n b , t do và nhân ph m cho ngườ i dân, an l c, th nh v ng cho đ i s ng.

Đ i úy Lê Châu Lạc đ c Tờng Thờng Ngô Đình Diệm ch n đ làm m t vài công tác đ c bi t kho ng cu i năm 1958 và sau đó h n m t năm đ c ch n làm Sĩ quan Tùy viên. Trong th i gian g n Tờng Thờng, ch c ch n Anh th ng đ c nghe và th y l i nói và sinh ho t h ng ngày c a v lãnh đ o qu c gia nh ng không th y Anh vi t ra ho c k l i. Hình nh Anh không mu n dây d a vào cu c đ o co v ngườ i đã khu t mà Anh r t m c kính tr ng. Đã nhi u l n tôi (ngườ i vi t bài này – LVT) ng ý mu n đ c Anh k cho nghe nh ng m u chuy n nh m t th y tại nghe đó mà Anh c n nh đ c v Tờng Thờng Diệm. Mãi g n đây Anh m i đ ng ý, vì có đ l i th i gian và thu n l i cho s tr l i chân lý cho l ch s Vi t Nam. Anh cũng mu n b y t tình nghĩa anh em v i vong linh các anh hùng b mình vì chính nghĩa dân t c và t p th nh ng chi n sĩ qu c gia còn ng m h n n i đ t khách.

V c n th n.

Ai là nh ng c n th n c a Tờng Thờng?

Là m t sĩ quan tùy viên (SQTV), Lê Châu Lạc làm vi c h ng ngày sát c nh Tờng Thờng, ti p xúc và sinh ho t v i các v có tên tu i sau đây:

- Bác sĩ Bùi Ki n Tín, Y sĩ riêng c a Tờng Thờng,
- Ông Bí Th Tr n S ,
- Ông Chánh Văn phòng Đ c bi t Võ Văn H i,
- Ông Đ ng Lý Quách Tòng Đ c,
- Ông Phó Đ ng Lý Đoàn Thêm,

- Ông Tổng Tham Mưu Ký Nguyễn Thành Cung,
- Ông Phó Tổng Tham Mưu Ký Nguyễn Văn Cấn,
- Ông Tôn Thất Thiệu, Sĩ Quanỉ dõch Pháo Thủng Thủng (PTT).
- Ông Trưởng Bộ Địch làm Giám Đốc Nha Báo Chí,
- Ông Tôn Thất Thiệu, môt trong 4 hay 5 ngườitheo Thủng Thủng Ngô Đình Diệm và nườc, giớchợc vớ Thủng Giám Đốc Việtnam Thông Tấn Xã và cũng là thông dõch viên chính thợc cớa Thủng Thủng. Sau đó ..
- Ông Trưởng Bộ Khánh tiểpgiớchợc vớ Thủng Giám Đốc Việtnxã.
- Ông Hoàng Thúc Đàm làm Giám đợc Nha Nghi Lạc.

Bên phía quân sớ thì có Tham Mưu Trưởng Biệt Bộ Pháo Thủng Thủng, trợc chính biểnn 1960 là

- Trung tá Cao Văn Viên đợc bớ nhiểm Tớ Lạcnh Lạc Đoàn thay thợ Nguyễn Chánh Thi, vớ sau thắng Đợi tợng giớchợc vớ Thủng Tham Mưu Trưởng. Tiểpnợi bới ..
- Trung tá Lê Nhữ Hùng, chớ huy cao cớp cớa Thợy Quân Lạc Chiển.
- Sĩ quan lấiphợc Thủng Thủng là Trung tá Phan Văn Sang, sau này thắng Chuổn tợng Không quân.
- Lạc đoàn Liên Binh Phòng Vớ Pháo Thủng Thủng do Trung tá Lê Ngọc Triểnn, sau này thắng Thiệutợng, vớ nhiệusĩ quan xuốtsợc khác nhợ
- Thiệutớ Nguyễn Hữu Duổ, sau lên Đợi tá Tham Mưu trợng,
- Đợi úy Nguyễn Văn Cớa vớ sau thắng Đợi tá Tớ Lạcnh Lạc đoàn IV Thiệugiáp.

Đợi i lợu là Văn phòng Ông Ngô Đình Nhu, Cớ vớnn Chính trợ, phớ tá lợi lợc mà bớnn hay thù đợu nợ trợng, có Trung tá Phợm Thợ Đợng, Đợi úy Nguyễn Ngọc Hợp, vớ sau thắng Trung tá. Hợ đợu là nhợng sĩ quan trợng danh dợ và trách nhiểm.

Tổng Thủng có trợc sau 12 Sĩ quan Tùy viên. Trong sớ này có 5 ngườivớ sau thắng Tợng trong Quân Lạc Việtnam Cợng Hòa. Nên kớ các Tợng Huổnh Văn Lạc, Hợ Trung Hợu, Đợ đợc Diểp Quan Thợy, Hợ Văn Kợ Thoổi, tợtcớ vớ sau đợu là Tớ Lạcnh các đợi đợnvớ tác chiểnn khợp các vùng Chiểnthuộtt. Mợtvớ tợ trợnn là Đợi tá Trưởng Hợ Đợc, Thiệugiáp, thắng hàm Chuổn tợng.

Sớ còn lợi đợu lên sĩ quan cao cớp, trong sớ có Trung tá Nguyễn Cớ Đợc. Chợ trợ Đợi úy không quân Đợ Thợ rợttợc tợ nợnn phợc kớ hỷ còn trợ và Đợi úy Pháo Binh Lê Châu Lạc, thợng nghợ sĩ VNCH (69-75).

Tùy nhu cớu công viợc và chợng trờnh hành đợng cớa Thủng Thủng, Sĩ quan Tùy viên giớ vai trợ tợ nhợ nhợ lo bút việtt giớytợ, đợnvợc quan trợng hợnnhợ mợi đón và cớp nhợtsợ diểnn kiểntợ cớp Bớ trợng Chánh phợ, Đợi biệu Vùng Chiểnthuộtt, Tợng Tham Mưu Trưởng và các Tớ Lạcnh, Tợnh trợng đợnn Giám đợc các Nha sớ Trung ợng, các nhà Bắchợc, Giáo sớ, Thân hào nhânsổ v.v..

Mợtvớ nhợng vai trợ quan trợng khác thuợc lắnh vớcnghỉ lợ, liệnhợ đợnvợc mợi đón, đợa tiểnn các khách ngổi quợc (đợisợ, tợng lắnh v.v...) .

Hợng năm bàn giao công vớ đợiba lợnn cho các vớ tợng lắnh đợc Thủng Thủng chợ đợnh làm Sĩ Quan Tùy viên Thủng Thủng trong nhợng đợp đợi lợ, nhợ Quợc Khánh hay công du quợc ngổi. Nhợng ngày nhợ vớylợicớc hợnn vớ phợi phợ tá sát cánh tợng phợt đầnnh Sĩ quan tùy viên "mang sao" này.

Ông Đặng lý Quách Tông Đức là một trong rất ít Đức Phái Sĩ trạo Pháp thuở c, được c n vì và kính trọng có ph n tr i h n Phó Tông Th ng Nguy n Ng c Th v tài đức và liêm s . Thân ph Ông Đặng lý là ng i Vi t g c Hoa, nói ti ng Vi t ch a thông, ch m t ti m bách hóa nh t i ch Cà Mau, được Tông Th ng ghé thăm m t l n.

Bà tôi chỉ uống thuốc dùng để suy nghĩ, để não chỉ sâu, chỉ nên lo, có khi mất mình. Đôi khi với những công việc xa gần để tôi đi riêng.

Không có gì gì cả nên để nh cho mất ngày dài làm việc. Khi có người trong thân tôi tôi thăm nh t là Địch Cha Ngõ Đình Thợ t Vĩnh Long lên hay sau này t Hu vào, thì Tàng Thợ ng ngh s m h n mất chút, vui với việc ng thăm, dùng cơm v.v..

Nhưng lúc có các cháu ch y t phía Ông Bà C V n sang thăm, thì tôi vui, trung h n i. C m chỉ u nhi u món ăn h n, nhưng nh ng món ăn quý v n là các món ăn Hu quen thu c mà “ngoài nhà” g i vào. Không uống rượu nh ng hút thu c Melia thì h i nhi u.

Bu i tôi tiếp t c duy t h s m t mình, đôi khi cho m i nh ng h c gi , chuyên gia tham kh o với nh ng v n để Tàng Thợ ng l u tâm cách riêng.

Lúc xây cất i Dinh Địch L p và các t nh qu n l m i trên các m t khu để ch và vùng h o lánh, Tàng Thợ ng th ng cho m i Ki n trúc s Ngõ Vi t Th , bàn th o với ki n trúc và thi t k đô th để n quá n a đêm. Tàng Thợ ng t c tiếp ch để o với c thi t để nh ph i trí phòng c Dinh Địch L p với s c v n c a Ki n trúc s l ng danh th gi i này.

Đến đây ph i nh c đến Ông n, có thể g i là “ng i n i tr ” đã theo phò tá Tàng Thợ ng t khi làm quan. R t trung thành, khiêm t n, hy sinh, kín đáo giúp Tàng Thợ ng sinh s ng h ng ngày. D i b p thì có “bà b p già” lo n u ăn, trang tr i \$50 m i ngày cho ph n m th c c a Tàng Thợ ng, Ông n, Ông B ng m t sĩ quan h u c n khác cũng r t trung kiên. Khi c n may m c, Ông n hay Ông B ng cho m i Ông Chua, ch i m may âu ph c ngoài ph vào đo c t.

V gi i trí

Ph n l n thì gi c a Tàng Thợ ng là để làm việc. Gi i trí r t ít với nh ng thú tao nhã quen thu c. Địch sách xem các tu n san Pháp, Anh, và Vi t ng , r t thích tiếp san chuyên với máy nh, hình nh nh Photography. Tàng Thợ ng r t thích máy nh và k thu t chụp nh. ở đây ph i nh c t i Ông Hà Di, m t ng i Vi t g c Hoa có thể k là nh p nh viên chính th c c a Ph Tàng Thợ ng. Tàng Thợ ng cũng r t thích ki n trúc nên thích nói chuyện với Ki n trúc s Ngõ Vi t Th .

M t thú gi i trí khác là tr ng t a hoa h ng. M i l n lên ngh i dinh s 2 Đà L t, th ng để c gi chăm sóc các hàng hoa h ng. C i ng a đi quanh đ i núi cũng là m t thú vui n a. Sĩ quan tùy viên c i ng a theo C có Đ i tá Thi t giáp Tr ng H u Địch, sau t tr n t i m t tr n gi i t a An Lạc truy thăng Chu n t ng và Đ i úy Pháo binh Lê Châu Lạc. Đôi chỉ u nh n r nh r i m t chút, thì xu ng thăm ng a d i chu ng phía c ng Nguy n Du. Sĩ quan tùy viên ph i nh b v i vào túi với c c để ng để khi Tàng Thợ ng chìa bàn tay ra phía sau ngo c ngo c xin để ng cho các con ng a, thì trao ngay vào tay m t hai c c để ng. Các con ng a xem ch ng bi t rõ Tàng Thợ ng, nên thân m t kê mũi vào sát m t Tàng Thợ ng th m nh, đôi bên xem ch ng thích thú l m.

Khi đi ngang d y nhà nhân viên ph c để ch công xa và đoàn mô tô h t ng, Tàng Thợ ng không quên thăm h i b ng nh ng i thân th ng g i với con c a h là “thím và các cháu”. Các bà v trong tr i gia binh để u nh c nh m t cách thích thú thân tình chuy n Tàng Thợ ng g i các bà là “các thím”. Trung úy Nhan, tài xế cho t t c các cu c xe để ch và l l c r t để c lòng tin c y

cả a Tờng Thờng, có căn nhà ở luôn tại đây.

Về Kinh lý

Tờng Thờng thích thăm viếng đất ngút xa xôi, đến bót heo lán, trại gia binh, phòng xóm , chòi búa, đến chùa để tìm hiểu tình hình, gặp gỡ dân chúng và binh sĩ. Có lẽ trong căn phòng và căn Quân đội không có ai biết nhiều về, nhiều chuyện của Tờng Thờng. Tờng Thờng Cao nguyên xuống các vùng căn sở, ven biển Nam Hải ra tận Cù lao Ré hay Côn đảo, vùng miền khu miền Đông xuống tận vùng miền khu miền Tây, từ Cà Mau, Bạc Liêu, Hải Nghĩa, Phòng Long, Phòng Thành, Quận Đức, Bạc Liêu, A Sao, A L... Bạc Liêu có biết Măng Bút ở đâu không?. Tờng Thờng đã đáp xuống đó trong một ngày mưa âm u bằng phi cơ caribou do Trung tá Sang lái. Phi công phải bay vòng quanh hơn nửa giờ cho đến khi trời giáng đám mây đen để chui xuống đất: thành công như bánh trôi nước máy bay chỉ còn cách thả phi công (là heo núi) rồi mới đi thoát, lún sâu xuống bùn. Cũng tại vì Tờng Thờng như thể như phi công thăm dò đến đó cho đến. Thiệt tại Khánh đến trước của máy bay phi công L19, may mắn cũng không sao, như bánh lái máy bay gãy là. Tờng Thờng đã xin lỗi vì tất cả mọi người trên máy bay đã ỏi mưa, ngoài phi hành đoàn, Tờng Thờng và Sĩ quan Tùy viên vẫn như thường.

Nhưng khi chuyện đi kinh lý, Đại úy tùy viên Lê Châu Lạc có một thú vị như sau: Như chuyện xuống hành khaki Dinh Đức Lập gặp như heo tuấn, đa phần cuộc tuấn, đã nhiều lần khi Anh phát bệnh, thì heo có thể phải dài lâu đến không. Không lấy làm lạ một số các sĩ quan tùy viên trước đã xin trở về đến vì hao mòn (burnt out). Hai lần, sau năm thứ nhất và sau năm thứ hai, Anh Lê châu Lạc xin trở về đến, hai lần bị “gửi xà phòng” rồi lại. Như vào như năm chót cả a Tờng Thờng càng thấy tình hình khó khăn càng thấy Ông C, nên chấp nhận tiếp tục gian lao gửi là nơi gửi như ít.

Thật ra không phải tất cả các chuyện kinh lý đều có những chuyện ăn uống Giáng Sinh ở Đền Đức, ghé thăm các căn cứ trên miền nam phòng bùn lầy. Như chuyện về Huế, thăm Cố đô, thăm Bà C, thăm Phú Cam thật thoải mái vui vẻ. Sau khi theo Tờng Thờng lên lầu phòng, vào phòng ngủ để mùi mốc, để gửi cái cặp, Sĩ quan tùy viên đến căn khuynh khích đi thăm thú Huế. Phòng C thì thấy xuống nhà ngang lập mái tranh để, thăm viếng Mộ, căn heo như quên hết mình là ai, quên mọi người và phiến muộn, heo han như người con như.

Vài chuyện như khó quên.

Chuyện người lính quì gối.

Trong một chuyện kinh lý miền Trung, khi duyệt qua hàng rào dân chúng, có hàng lính đến trước, Tờng Thờng đang bước đi nhanh tay cầm nón và chào dân chúng đang hoan nghênh Tờng Thờng, bỗng dừng lại: một binh sĩ lên tuấn quì gối xuống để chào Tờng Thờng khi bước ngang qua. Tờng Thờng lùi lại một bước, anh lính dừng và nói lên vào tai anh: “Làm lính không có quì, chỉ đến nghiêm chào kiêu lính”. Về như đến Anh lính rồi tiếp tục đi.

Chuyện đi thăm thấy để cảm ơn. Vào đến năm 1962, sau cuộc bầu cử Tờng Thờng nhiệm kỳ II thành công. Một hôm Tờng Thờng dừng sấm cho thấy Sĩ quan Tùy viên Lê Châu Lạc đến cả xuống Chùa để cảm ơn Quý vị cao tăng tu sĩ Phật giáo đã như heo C trong khi bầu cử về qua.

Chợ thủ “cuộc đi thăm phố ở đơn sở, thân tình và trọng giá thành phố thủ có đầy đủ tránh khỏi xe tải dân chúng.”

- “Mình đi mua xe”.
- “Thưa ai lái”.
- “Thì mi lái, khi nào thì ng rơm rã”.
- “Thưa C. Không nên, phố có an ninh thì thi u, theo qui luật đi u hành n đơn”.
- “Chà .. sao mà khó vậy- Thôi đừng đi lo ngay”.
- “Thưa C. phố cho Quý Thợy hay để chu n b, ít ra là n a giá tr c”.
- “Ồ nh xin các Thợy hãy tự nhiên, đừng lo ngại, vui h n”.

Đoàn xe ng n nh t, êm ái nh t: mua xe c nh sát Đô Thành đơn để u không đèn ch p, không còi h . Trung úy Nhan lái xe Tòng Thợng có Sĩ quan Tùy viên ng i bên. Và xe c n v đo n h u. Đơn n i th y các Thợy còn đang lắng xẵng s p hàng hai bên ngoài vào, Tòng Thợng h i ái ng i, nh ng r i đơn b c, v y nón chào hai hàng Tăng Ni. B ng có mua tăng ni tr b c ra :

- “Kính Chào Tòng Thợng”.
- “À thợy v r i à”.
- “Đ, mua máy hôm nay, ch a k p vào cảm n Tòng Thợng”.
- “Không sao, tôi biết h c hành xong h t r i mà,.
- Khi tiến nh Ông Sĩ quan đây để a vào thăm tôi”.

Sau đó mua biết tu sĩ này là Đ i Đ c Thích Qu ng Liên, để c Tòng Thợng gọi đi h c ở Michigan State University Hoa K , thành đ t, sau m Trung H c B Đ ở C u Ông Lãnh.

Sau khi Tòng Thợng dùng xong trà với các Thợy và bày tỏ lòng cảm n để với các Thợy và Ph t t, mua v Thợng T a b ng để ng lên th a l n

- “Kính thưa Tòng Thợng, anh em chúng tôi có mua chuyện buôn Tòng Thợng”.

S ng s t, Tòng Thợng nói :

- “Cảm n Thợy nói thợng, xin cho tôi biết chuyện chi”.
- “Kính thưa Tòng Thợng, anh em chúng tôi v a để c tin bên Colombo cho hay Tòng Thợng Việt Nam C ng Hòa có gọi tợng Đ c Đ t L i L t Ma mua s ti n l n là 10000 m kim. Sao Tòng Thợng không cho anh em chúng tôi biết để chia vui?”.

H i b i r i mua chút, Tòng Thợng ng ng để u lên nói :

- “Đ, tôi nghĩ đó ch là b n ph n mình phố làm, không nên nói ra. Đ c Đ t L i L t Ma v a r i Tây Tợng l u vong, bốn ba c c kh ở Nepal và mi n B c n Đ . Tôi để c tin r t thợng xót, nên s n có s ti n v a nh n để c c a V i n Magsaysay thợng cho mua v lãnh để o xu t s c trong năm c a mi n Á Châu T Do, tôi v i v g i Ngai để chi dùng khi g p n n. B n ph n thôi. V chăng Ngai là để ng lãnh để o tinh th n sáng chói ở Á Châu, ch có s c m nh h u th n chợng l i để c tài vô th n, xợng đáng cho ta ngợ ng m nơi gợng và h tr”.

Chuyện lá c .

Hôm đó Tòng Thợng đi kinh lý tợnh Ki n Tợng. Khi phi c đáp xu ng phi trợng thì đã có đông để o dân chúng để ng nghênh đón, để c dài hai bên khán đài, c nh phi để o. Phi c taxi ch m vào bãi để u thì b ng nhiên Tòng Thợng h i Sĩ quan Tùy viên ng i xéo phía sau:

- “Anh có thấy gì không?”.
- Thấy dân chúng đông và có cả”.
- “Cố gì vậy?”.

Thì ra nhìn tôi mới nhận ra cửa vàng trong cửa Vatican, không có mấy cửa Việt Nam. Tổng Trưởng nhìn ngó ý muốn sang sân phi cơ và ra nhìn trời:

- “Đây không phải là cửa Vatican, đây là cửa Việt Nam, vậy cửa Việt Nam đâu?”.

Trung tá Sang với bác sĩ xuống cửa ngăn. Sĩ quan tùy viên:

- “Thưa Cố có thể dùng bào già trên tôi bé đã đi chơi Cố thủ hỡi 3 giờ khuya, bây giờ Cố bác với thì hãy ngủ yên bình mà?”.

Hôm qua tôi có khách, máy bay vào chổ đậu, cửa mở, Thiệu tá Tổng Trưởng (tên Nhứt?) bác lên chầu tôi và xin Cố cho nhà tôi đi thu vén lại. Nhà tôi đi sau, cứ tới Việt Nam Cố ng Hòa phải phải bay theo gió Đông Tháp, Tổng Trưởng bác xuống đi dài theo tiếng dân chúng, hân hoan và vui vẻ. Cố ngày thăm viếng, không biết mệt, chỉ uống nước như quên hết chuyện buồn vui.

Ngày nay đi qua đường Võ Tánh Phú Nhuận, Tổng Trưởng thấy trên cửa treo một lá cờ quố gia phai mờ và rách. Bèn ra đậu cho Thiệu tá Nguyễn Đức Xích trên trời theo với dinh Gia Long. Tôi nghĩ phải Thiệu tá Tổng Trưởng bắt xà bông mấy phút dài, để luôn như giá trị thiêng liêng của quố gia và bác nhân dân kính trọng.

Lần thứ ba, Tổng Trưởng đến tuấn san Pháp (nếu không lầm thì “Le courrier du Việt Nam” do nhà báo Lefevre chủ biên), lát trang chót có hình Phút Đài lớn đẹp.

- “Anh có thấy lá cờ quố gia nào ngoài cửa Phút Giáo không?”.

Quố thủ không thấy cờ quố gia. Tổng Trưởng có vẻ chưa chắc:

- “Mình khuyên khích xây Phút Đài to lớn để thờ giỗ qua lại ngoài khơi nên thế giá trị tâm linh của dân tộc Việt Nam, thế mà không thấy một lá cờ quố gia bên trên Việt Nam, nên có này là nên có nào đây?”.

Rồi lấy một miếng Bristol trong cửa 10X15 Tổng Trưởng viết ngay bằng bút chì một chữ như sau:

- “....bớt câu tôn giáo nào, khi treo cửa tôn giáo phải treo cửa quố gia, theo đúng nghĩa như Bộ Nội Vụ đã ban hành.....”. “Anh trao cho Ông Đông Lý để gửi văn thư như cũ nhé rồi”.

Sau đó không lâu xảy ra việc cửa Phút Giáo Huế, với nhà Đài Phát Thanh và đưa đến cuộc phản loạn của một số tướng lãnh tham gia ngày 1 tháng 11 năm 1963 mà hậu quả vẫn còn dai dẳng đến nay. Anh Lê Châu Lạc nhớ mãi chuyện này như cảm thấy khá đáng biết “bớt câu là tôn giáo nào”, cách nói hơi lố thuở xưa, khác với cách nói của Anh “bớt bớt là tôn giáo nào”.

***

Trên đây là những câu chuyện thật với Tổng Trưởng Ngô Đình Diệm do Pháo thủ Lê Châu Lạc, Sĩ Quan Tùy Viên của Tổng Trưởng kể theo những gì mắt thấy, tai nghe. Những vị ghi lại những ai quan tâm tìm hiểu với Tổng Trưởng Diệm có tài liệu để thêm hoặc tùy nghi xóa bớt.

Anh Lạc

Cám ơn Anh đã chia sẻ những điều mà tôi thấy tại nghe lúc Anh là Sĩ quan Tùy viên của Tổng Trưởng Ngô Đình Diệm. Đó chính là trang giấy này cũng đã giúp chúng tôi xét lại những vấn đề. Lúc nào Anh cũng giữ đúng theo cách của người Pháo Thủ để đi đến cho binh chủng có gần một trăm ngàn người ở phía trước và phía sau : binh chủng Pháo Binh.

□

Chúng tôi hạnh phúc vì Anh.